

раніше); швидше відновлювалися функціональні параметри враженої кінцівки та прискорювалась інволюція кісткової мозолі.

Таким чином, використання при переломах кісток у собак запропонованого комплексу препаратів стимулюючої та замісної терапії, які характеризуються різнотипним механізмом впливу на обмінні процеси, є ефективним методом прискорення остеогенезу та суттєво прискорює одужання травмованих тварин.

Клінічними дослідженнями встановлено, що комбіноване застосування прооперованим собакам антибіотиків фторхінолонового ряду та амоксициліну, виявилось ефективним методом профілактики гнійного остеомієліту. На наш розсуд, це пояснюється тим, що фторхінолони добре дифундують в кісткову тканину та мають надзвичайно широкий спектр антимікробної дії, а «амоксицилін-15%» тривалий час депонується в організмі, сануючи його середовище. Крім внутрішньом'язових ін'єкцій антибіотики також вводили в кістково-мозковий канал під час остеосинтезу, що забезпечувало їх накопичення у вогнищі запального процесу.

Таким чином, запропонована нами схема превентивної антибактеріальної терапії собакам при інтрамедулярному остеосинтезі із одночасним застосування антибіотиків короткотривалої та пролонгованої дії науково обґрунтована, високоефективна і може бути рекомендована до широкого впровадження у ветеринарну практику.

УДК 636.92:639.112:591.1

Бойко А. Ю., студентка II СТН курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Кузняк Г. М., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯЛЬНІ БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕКОРАТИВНИХ ТА ДОМАШНІХ КРОЛІВ

Кролівництво – одна із перспективних галузей тваринництва, яка характеризується значними темпами відтворення поголів'я та швидкою окупністю вкладень у виробництво. Ця галузь – одна із найдавніших у тваринництві, яка доповнює споживчі потреби населення продуктами харчування і хутровою сировиною.

Значної популярності кролівництво в Україні почало набувати на початку ХХ століття. У зв'язку з продовольчими труднощами, жителі міст почали займатися індивідуальним розведенням кролів для забезпечення м'ясом та хутром власних сімей. Тільки з 1925 року започаткувалось планове виробництво продукції в великих господарствах. Розведенням кролів почали займатись різні державні і кооперативні організації.

В Україні кролі використовуються не тільки для одержання продукції (м'ясо, пух, шкурки), а як лабораторні тварини в ветеринарній медицині, біології, з метою виготовлення вакцин, сироваток і постановки наукових експериментів. При розведенні кролів одержують цінне органічне добриво-гній, який використовують для внесення під городні культури й вирощування культурних грибів.

Кролятина за хімічним складом і харчовими властивостями перевищує м'ясо інших видів сільськогосподарських тварин. Воно характеризується високим вмістом повноцінного білка, містить вітаміни, мінеральні речовини, має низьку калорійність. Білок кролячого м'яса засвоюється організмом на 90 %, тоді як яловичини – близько 60 %.

На даний момент в Європі зареєстровано (стандартизовано) близько 160 порід кроликів різних розмірів і напрямків продуктивності. У напрямку продуктивності породи кроликів поділяються на: м'ясо-шкуркові, м'ясні, пухові, спортивні та аматорські; за розміром: великі породи, середні, дрібні і карликові породи.

В усьому світі налічується більше 20 видів диких кролів, які розповсюджені в Північній Америці, Африці й один вид – у Європі. В Азії диких кролів немає. В нашу країну дикі кролі завезені в 1895-1898 році із Швейцарії поміщиками південних районів України.

В результаті одомашнення сталися значні зміни в біології, екстер'єрі й поведінці кролів. У більшості порід кролів під впливом одомашнення підвищилась жива маса до 4-5 кг, а окремих особин до 9 кг, довжина тулуба до 70 см, в той час як у диких кролів ці показники були в межах відповідно 2-3 кг та 35-40 см.

Домашні кролі стали більш широкотілими, мають глибокі і широкі груди, пряму і широку попереково-крижову частину, округлий круп, добре м'ясисті ноги порівняно з легкими і стрункими дикими кролями. Вони мають цінні біологічні властивості, знання яких забезпечить успішне їх вирощування. До цих показників відноситься висока плодючість, інтенсивність росту, поєднання лактації й сукрільності.

Метою нашого експерименту було порівняти деякі фізіологічні особливості домашніх та декоративних кролів. В Україні карликові кролики з'явилися приблизно 20 років тому. Але серйозна робота з карликовими кроликами в Україні почалася набагато пізніше.

Порівняння середніх загальних промірів тіла дослідних кролів показали, що домашні кролі мають більші показники. Так, наприклад, маса тіла декоративних кролів складає 17,6 % і менша на 7 кг, ніж маса домашніх, відповідно також довжина вух – на 7 см, обхват грудей – на 13 см.

У декоративних кролів довжина тулуба й обхват грудей складають в середньому однакову величину, що ж можна сказати про домашніх тварин: їх довжина тулуба перевищує в середньому на 8 см обхвату грудей.

Хотілося б відмітити відмінності кролів з зайцями. Хоч зовні кролик схожий на зайця, але він не схрещується з ним, оскільки відрізняється за багатьма біологічними особливостями.

Вагітність кролиць в середньому триває 30-32 дні, а зайчих 50-52 дні. Тому на відміну від зайчат, кролята народжуються голими, сліпими із закритими слуховими проходами і близько 20 днів харчуються тільки молоком матері. Зайчата народжуються опушеними, зрячими, здатними поїдати не лише молоко, а й іншу їжу.

Результати наших досліджень показали, що середні зовнішні фізіологічні показники організму домашніх і декоративних кролів мають великі розходження. Це ще раз підтверджує думку науковців, що чим менша за розміром і вагою

тварина, тим інтенсивніше відбувається у неї обмін речовин, тобто збільшена у неї частота дихальних рухів, артеріальний пульс, серцевих скорочень.

УДК 636.7.09:616.98:57835.1-08

Бондар В. В., студент II курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – Смоляк В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ СОБАК ПРИ ГАСТРОЕНТЕРИТІ

Здавна собака знаходиться поряд з людиною, є її надійним другом і помічником.

Серед хвороб собак значна частка припадає на хвороби органів травлення. Функціональні розлади шлунково-кишкового каналу різної етіології є поширеними серед собак. Одним із таких є гастроентерит.

Основною метою нашої роботи було вивчити поширення та етіологію гастроентериту собак у м. Хмельницькому, і порівняти ефективність лікування хворих собак за парвовірусного ентериту та гастроентериту аліментарного походження.

Об'єктом для дослідження були 1053 собаки віком від 3 місяців до 8 років, які поступили в лікарню протягом 2018 року.

Встановлено, що у собак, які потрапили до клініки частіше діагностували хірургічну патологію. На частку внутрішніх хвороб у структурі хвороб собак приходилось 36,4 %. Встановлено вікову, породну і нозологічну структуру хвороб собак, які поступили в міську лікарню ветмедцини протягом року. З внутрішніх хвороб найчастіше діагностували патологію органів травлення. На гастроентерит в структурі хвороб органів травлення припадало 57,4%. При вивченні етіології гастроентериту встановлено, що у собак зустрічався гастроентерит аліментарного та інфекційного походження, найчастіше парвовірусний ентерит. Гастроентерит аліментарного походження проявляється після 2-річного віку, а інфекційного походження (парвовірусний ентерит) – у 3-5 місячному віці

Встановлено, що більш ефективним є лікування собак за аліментарного гастроентериту. Для лікування собак, хворих на гастроентерит аліментарного походження, слід застосовувати суспензію ніфуроксазиду аналогічно як і за парвовірусного ентериту; гамавіт у дозі 2мл, внутрішньом'язово, раз на добу, фестал по 1-2 таблетці 2 рази на добу, катозал в дозі 2,5 мл 1 раз на добу; лінекс 2 рази на добу всередину по 1 капсулі; смекту 2 рази на добу всередину (по 1 пакетику).

За парвовірусного ентериту ефективність лікування залежить від своєчасності надання лікувальної допомоги з обов'язковим застосуванням специфічних гіперімунних сироваток. Окрім цього за парвовірусного ентериту і гастроентериту аліментарного походження необхідно застосовувати для поліпшення травлення ферментні препарати, а також для відновлення складу мікроорганізмів травного каналу - пробіотики, імуностимулювальні препарати і гепатопротектори.